

PROGRAMA OFICIAL DA MATERIA DE

PIANO

CURSO 2011-2012

ÍNDICE:	pág.
1. Introducción e finalidade das ensinanzas elementais e profesionais de música	3
2. Obxectivos	
3. Contidos	
4. Recursos didácticos	
5. Criterios de avaliación	
6. Procedimientos de avaliación	
7. Medidas de recuperación	
8. Probas extraordinarias de setembro.	
9. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	
10. Atención a diversidade	
<i>Por Cursos:</i>	
<i>1º de grao elemental</i>	<i>5</i>
<i>2º de grao elemental</i>	<i>15</i>
<i>3º de grao elemental</i>	<i>25</i>
<i>4º de grao elemental</i>	<i>35</i>
<i>1º de grao profesional</i>	<i>46</i>
<i>2º de grao profesional</i>	<i>57</i>
<i>3º de grao profesional</i>	<i>68</i>
<i>4º de grao profesional</i>	<i>79</i>
<i>5º de grao profesional</i>	<i>90</i>
<i>6º de grao profesional</i>	<i>101</i>
11. Enfoque metodolóxico	112
12. Procedementos para a avaliación interna do Departamento	112
13. Desenvolvemento e resultados da programación	113
14. A clase colectiva	114
15. Actividades culturais e de promoción	119
16. Probas de acceso	120
17. Premios fin de grao	138
18. Marco legal	140

Introducción

A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

Grao elemental:

No artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen.

Ditas características veñen dictadas no posterior decreto de 27 de setembro de 2007.

A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Grao profesional:

A lei orgánica 2/2006 de 3 de maio, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que contiñan as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas.

A **presente programación** da concreción a dito decreto de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste **departamento de piano**, no Conservatorio Profesional de Música de A Coruña no curso **2011-2012**.

A finalidade do grao elemental é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O grao profesional ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade a garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizada e preparatoria para estudos posteriores.

CURSOS:

Grao elemental 1º curso

O deseño dos curriculos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Elemental parte da base incuestionable de que a idade á que normalmente se realiza é moi temprá, iso leva a dificultade de adaptar as programacións a uns alumnos nos que xoga menos a consciencia e máis a capacidade imitativa. As moitas horas de práctica necesarias para adquirir as mínimas capacidades e destrezas esixibles neste niveis, deben racionalizarse tratando de presentar textos atractivos que estimulen o coñecemento da linguaxe musical dun modo natural, que se apoiem na importancia da memoria e que aprendan a desmitificar a actuación e público. Aprender a ler correctamente a partitura, prestando atención a cada un dos signos e indicacions que nela aparezan, é un hábito que debe adquirirse nesta etapa. Cultivar o gusto polo traballo ben feito, por unha execución de calidade, estéticamente coherente e técnicamente correcta, é un obxectivo irrenunciable dende o primeiro momento da formación pianística.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Obxectivos

Grao elemental:

- a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e o dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental.
- d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación musical.
- e) Interpretar en público, con seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación
- f) Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos.
- g) Ser consciente do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico.
- h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa.
- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e do galego en particular, como medio do enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos do curso

- Lograr unha posición correcta ao piano.
- Explorar e recoñecer as posibilidades sonoras do piano.
- Adquirir os movementos básicos da técnica pianística.
- Interpretar un repertorio con carácter e estilo adecuados.
- Tocar en público.
- Iniciar e desenvolver un hábito de estudo diario.
- Alcanzar certo grado de autonomía no estudo.

Contidos

- Consecución dunha correcta posición ante o teclado.
- Lectura nas claves de sol e fa en 4ª.
- Recoñecemento dos principais signos de dinámica.
- Recoñecemento dos principais signos de agogia
- Coñecemento da numeración correspondente a dixitación.
- Diferencia do picado e legato.
- Realización dos primeiros exercicios de memorización.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos.

- O alumno interpretará de **memoria como mínimo 2 obras**. O número total de obras do programa será determinadas polo profesor.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, **sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.**

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

1º Grao elemental

- O Piano, Tchokov-Gemiu.
- Cuadernos de Adiana, García Abril.
- Cantos de España, Nomar.
- Piano básico Niveis 1 e 2.
- Meu primeiro libro de piano, Lemoine.
- Estudos Op. 599, Czerny.
- Os cinco dedos, Czerny.
- Mikrokosmos 1, Bartok.
- Basic Jazz, Manel Camp.
- Método de Piano, Bastien.

Criterios de avaliación.

1er trimestre

- Valorarase positivamente que o alumno sente correctamente fronte ao teclado.
- Será imprescindible que o alumno aprenda a colocación básica da man sobre o teclado.
- Valorarase positivamente a asistencia continuada ás clases e a actitude nas mesmas (incluíndo colectivas).

- Será imprescindible que o alumno toque polo menos 10 pezas entre as que figurarán estudos técnicos e obras de diferentes autores e estilos.
- Será imprescindible que o alumno aprenda á lectura das notas e figuras.

2º trimestre

- Valorarase positivamente que o alumno sente correctamente fronte ao teclado, e non presente tensións innecesarias no transcurso da interpretación.
- Será imprescindible que o alumno coloque correctamente a man sobre o teclado do piano.
- Valorarase positivamente a asistencia continuada ás clases e a actitude nas mesmas (incluíndo colectivas).
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos 10 pezas entre as que figurarán estudos técnicos e obras de diferentes autores e estilos.
- Será imprescindible que o alumnos interprete con corrección no referente á lectura de notas e figuras.
- Valorarase positivamente que o alumno aprenda a diferenciar de forma correcta as indicacions de legato e non legato escritas na partitura.
- Será imprescindible que o alumnos interprete diferenciando de forma básica a melodía do acompañamento, en pasaxes sinxelas.
- Alumno intepretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Valorarase positivamente que o alumno sente correctamente fronte ao teclado, e non presente tensións innecesarias no transcurso da intepretación.

- Será imprescindible que o alumno coloque correctamente a man sobre o teclado, e non presente tensions nos dedos, que dificulten a interpretación.
- Valorarase positivamente a asistencia continuada ás clases e a actitude nas mesmas (incluíndo colectivas).
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos 10 pezas entre as que figurarán estudos técnicos e obras de diferentes autores e estilos.
- Será imprescindible que o alumnos interprete con corrección no referente á lectura de notas e figuras, así como as indicacións dinámicas máis sinxelas.
- Valorarase positivamente a realización da frase nas pasaxes melódicas máis sinxelos.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo outra obra.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación e o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre non superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probos extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxetivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores titores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital

importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente.

A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao elemental 2º Curso

O deseño dos currículos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o período de formación máis decisivo da educación dun intérprete.

No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Elemental parte da base incuestionable de que a idade á que normalmente se realiza é moi temprá, iso leva a dificultade de adaptar as programacións a uns alumnos nos que xoga menos a consciencia e máis a capacidade imitativa. As moitas horas de práctica necesarias para adquirir as mínimas capacidades e destrezas esixibles neste niveis, deben racionalizarse tratando de presentar textos atractivos que estimulen o coñecemento da linguaxe musical dun modo natural, que se apoiem na importancia da memoria e que aprendan a desmitificar a actuación en público. Aprender a ler correctamente a partitura, prestando atención a cada un dos signos e indicacions que nela aparezan, é un hábito que debe adquirirse nesta etapa. Cultivar o gusto polo traballo ben feito, por unha execución de calidade, estéticamente coherente e técnicamente correcta, é un obxectivo irrenunciábel dende o primeiro momento da formación pianística.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Obxectivos

Grao elemental:

- a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.

- c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e o dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental.
- d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación musical.
- e) Interpretar en público, con seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación
- f) Interpretar música en grupo, habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos.
- g) Ser consciente do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico.
- h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa.
- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e a do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos do curso

- Lograr unha lectura fluida das claves de sol e fa en 4ª.
- Recoñecer os signos de dinámica: pp, mp, ff.
- Diferenciar o legato, picado e portato.
- Exercitar o paso do pulgar.
- Diferenciar a posición aberta e pechada da man.
- Recoñecer os signos de agogía.
- Exercitar os primeiros fraseos.

- Comenzar a utilización do pedal dereito.
- Ser capaz de memorizar correctamente.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Consecución duna lectura fluida nas claves de sol e fa en 4ª.
- Recoñecemento dos signos de dinámica.
- Diferenciación entre legato, picado e portato.
- Execución do paso do pulgar. Preparación para as escalas.
- Diferenciación entre a posición aberta e pechada da man.
- Recoñecemento dos distintos signos de agógica.
- Execución dos primeiros despazamentos laterais dos brazos.
- Realización das primeiras ligaduras de fraseo.
- Utilización do pedal dereito.
- Memorización de obras de diferentes estilos.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos.

- O alumno interpretará polo menos 10 obras, e **duas delas de memoria**.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

2º Grao elemental

- Ana Magdalena Bach.
- Estudos Op. 150, Kohler.
- Estudos Op. 151, Kohler
- For Children, Bartok.
- Estudos, Burgmuller.
- Pezas infantís, Durán.
- Sete Xoguetes, Groba.
- Metodo Ruso, Nikolaev.
- O piano, Tchovov-Gemiu.
- Album da mocidade, Schumann.
- Sonatinas, Diabelli, Clementi, Beethoven etc.
- Pezas para nenos, Kabalevski.

Criterios de avaliación

1er trimestre

Valoraranse os seguintes conceptos:

- Completa adquisición e desenvolvemento dos obxetivos mencionados no curso anterior.
- Interpretación clara e correcta da simultaneidad de acordes.
- Coñecemento do emprego dos pedais e as suas funcións
- Interpretación lóxica e musical das diferentes pezas do repertorio traballadas.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 4 obras.

2º trimestre.

Valoraranse os seguintes conceptos:

- Execución correcta na igualdade do son.
- Interpretación clara e correcta da simultaneidade de acordes e a relación coa súa función acompañante respecto da melodía.
- Uso correcto dos pedais.
- Interpretación lóxica e musical das diferentes pezas do repertorio traballadas.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.

- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 3 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

Valoraranse os seguintes conceptos:

- Execución correcta e sen defectos na igualdade do son das pasaxes con paso do pulgar.
- Interpretación clara e correcta da simultaneidade de acordes e a relación coa súa función acompañante respecto da melodía que deberá diferenciarse dinamicamente con claridade: *cantabile*.
- Uso correcto e sen mixturas dos pedais.
- Interpretación lóxica e musical das diferentes pezas do repertorio traballadas.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 3 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores avaliarán aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua, os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor podrá realizar exames mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación e o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre non superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probos extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.

- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculó e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións

para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con exixencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao elemental 3º curso

O deseño dos curriculos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Elemental parte da base incuestionable de que a idade á que normalmente se realiza é moi temprá, iso leva a dificultade de adaptar as programacions a uns alumnos nos que xoga menos a consciencia e máis a capacidade imitativa. As moitas horas de práctica necesarias para adquirir as mínimas capacidades e destrezas esixibles neste niveis, deben racionalizarse tratando de presentar textos atractivos que estimulen o coñecemento da linguaxe musical dun modo natural, que se apoiem na importancia da memoria e que aprendan a desmitificar a actuación e público. Aprender a ler correctamente a partitura, prestando atención a cada un dos signos e indicacions que nela aparezan, é un hábito que debe adquirirse nesta etapa. Cultivar o gusto polo traballo ben feito, por unha execución de calidade, estéticamente coherente e técnicamente correcta, é un obxectivo irrenunciabile dende o primeiro momento da formación pianística.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Obxectivos

Grao elemental:

- a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e o dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental.
- d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación musical.
- e) Interpretar en público, con seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación
- f) Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos.
- g) Ser consciente do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico.
- h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa.
- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos do curso

- Resolver problemas rítmicos en mans diferentes.
- Conseguir iniciarse na independencia de mans.
- Practicar o dobre paso do pulgar. Escalas.
- Practicar arpexios en dúas oitavas.
- Estudar polifonía dentro dunha mesma man.
- Recoñecer todos os signos de agógia.
- Recoñecer todos os signos de dinámica.
- Diferenciar o picado do legato.
- Utilizar o pedal de acentuación.
- Ser capaz de memorizar correctamente.
- Tocar en público.

Contidos.

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Resolución de problemas rítmicos en mans distintas.
- Inicio na independencia de mans.
- Páctica do dobre paso de pulgar. Escalas en dúas octavas min.
- Práctica de arpexios en dúas oitavas.
- Estudo da polifonia dentro duna mesma man.
- Recoñecemento de todos los signos de agógia.
- Recoñecemento de todos os signos de dinámica.
- Diferenciación entre picado e legato.
- Utilización do pedal de acentuación.
- Memorización de obras de diferentes estilos.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno deberá interpretar polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clásica, 1 obra romántica, 1 obra moderna.
- Polo menos interpretaránse **dúas obras de memoria** de difentes estilos, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonatina como obra a memorizar.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, **sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.**

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

3º Grao elemental

Obras didácticas:

- Estudos Op. 100, Burgmuller.
- Estudos Op. 849, Czerny.
- Estudos Op.100, Bertini.
- Estudos Op. 37, Lemoine.

Obras barrocas:

- Pequenos preludos, Bach.

Obras clásicas:

- Sonatinas de Beethoven, Diabelli, Clementi, etc.

Obras Románticas:

- Álbum de nenos, Tchaikowsky.
- Album da mocidade, Schumann
- Valses, Schubert.

Obras modernas:

- Pezas infantís; Shostakovich.
- Pezas infantís, Prokofiev.
- Pezas infantís, Casella.
- 5 dedos, Stravinsky.

Criterios de avaliación

1er trimestre

Valoraranse os seguintes aspectos

- Que diferencie escoitando e executando, obras de diferentes estilos.
- Que diferencie con claridade unha nota do resto do acorde.
- Que diferencie dinamicamente as distintas voces en pasaxes polifónicos.
- Que analice as grandes liñas das diferentes obras traballadas.
- Que empregue correctamente os pedais.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 3 obras ou estudos técnicos.

2º trimestre

Valoraranse os seguintes aspectos

- Que diferencie escoitando e executando, obras de diferentes estilos.
- Que diferencie con claridade unha nota do resto do acorde.
- Que diferencie dinámicamente as distintas voces en pasases polifónicos.
- Que analice as grandes liñas das diferentes obras traballadas.
- Que empregue correctamente os pedais.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria e con fluidez como mínimo 1 obra.

3er trimestre

Valoraranse os seguintes aspectos:

- Que diferencie escoitando e executando, obras de diferentes estilos.
- Que diferencie con claridade unha nota do resto do acorde.
- Que diferencie dinámicamente as distintas voces en pasaxes polifónicos.
- Que analice as grandes liñas das diferentes obras traballadas.
- Que empregue correctamente os pedais.
- A asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente de 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria e con fluidez como mínimo 1 obra.

- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores avalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenvolvemento da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Considéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre non superado.

O alumno que ao final do curso nos consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probas extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos, e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaxinar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con esixencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxectivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao elemental 4º Curso

O deseño dos curriculos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Elemental parte da base incuestionable de que a idade á que normalmente se realiza é moi temprá, iso leva a dificultade de adaptar as programacions a uns alumnos nos que xoga menos a consciencia e máis a capacidade imitativa. As moitas horas de práctica necesarias para adquirir as mínimas capacidades e destrezas esixibles neste niveis, deben racionalizarse tratando de presentar textos atractivos que estimulen o coñecemento da linguaxe musical dun modo natural, que se apoiem na importancia da memoria e que aprendan a desmitificar a actuación en público. Aprender a ler correctamente a partitura, prestando atención a cada un dos signos e indicacións que nela aparezan, é un hábito que debe adquirirse nesta etapa. Cultivar o gusto polo traballo ben feito, por unha execución de calidade, estéticamente coherente e técnicamente correcta, é un obxectivo irrenunciabile dende o primeiro momento da formación pianística.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Obxetivos

Grao elemental:

- a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e o dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental.
- d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación musical.
- e) Interpretar en público, con seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación
- f) Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos.
- g) Ser consciente do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico.
- h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa.
- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e a do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.
- k)

Obxectivos do curso

- Recoñecer o significado de todos os signos que aparecen na partitura.
- Controlar o pedal de resonancia e o pedal *unha corda*.
- Lograr maior independencia de mans.
- Practicar escalas en tres oitavas. Diferentes ataques e dinámicas.
- Practicar arpexios en tres oitavas.
- Percibir internamente a propia relaxación.
- Diferenciar estilos musicais.
- Continuar desenvolvendo a memoria.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Recoñecemento do significado de todos os signos que aparecen na partitura.
- Control do pedal de renonancia e do pedal unha corda.
- Consecución dunha maior independencia de mans.
- Práctica de escalas en tres oitavas.
- Práctica de arpexios en tres oitavas.
- Percepción internamente a propia relaxación.
- Diferenciación de estilos musicais.
- Continuar desenvolvendo a memoria.
- Participar en audicions públicas.

Contidos mínimos

- O alumno deberá interpretar polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clásica, 1 obra romántica, 1 obra moderna.
- Polo menos interpretaránse **dúas obras de memoria** de difentes estilos, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonatina como obra a memorizar.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, **sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.**

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

4º Grao elemental

Obras didácticas:

- Estudos Op.849, Czerny.
- Estudos Op. 636, Czerny.

Obra barrocas:

- Invencións a dúas voces, Bach.
- Pequenas fugas BWV 952, 953, 961, Bach.
- Preludos con fuguetta BWV. 902, 902a, 899, 900, 895, Bach.

Obras clásicas:

- Sonatinas de Diabelli, Clementi, Dussek, Mozart, Beethoven (excepto a nº 5)
- Sonatas, Haydn.
- Valses, Beethoven.

Obras románticas:

- Álbum da mocidade, Schumann.
- Romanzas sen palabras, Mendelssohn.
- Valses, Brahms.
- Pezas líricas, Grieg.

Obras modernas:

- Penseés Liriques Op. 40, Sibelius.
- 8 apuntes. Guridi.
- Danzas españolas. Granados.
- Follas de album, Albéniz.
- Pequeno negro, Debussy.
- Rincón dos nenos, 2 e 5, Debussy.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- ❖ Por ser final de grao elemental os criterios de avaliación débense ater á normativa legal vixente:
 - Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
 - Memorizar e interpretar os textos traballados empregando a medida, articulación e fraseo adecuados a seu contido.
 - Interpretar as obras traballadas de acordo cos criterios estilísticos.

- Describir con posterioridade a unha audición os trazos básicos das obras escoitadas.
- Mostrar capacidade de aprendizaxe progresiva nos estudos, obras e exercicios traballados do programa.
- Actuar en conxuntos con capacidade de adaptarse ao resto de instrumentos e voces.
- Valorarase a asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente a 3 obras ou estudos técnicos.

2º trimestre

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- Memorizar e interpretar os textos traballados empregando a medida, articulación e fraseo adecuados a seu contido.
- Interpretar as obras traballadas de acordo cos criterios estilísticos.
- Describir con posterioridade a unha audición os trazos básicos das obras escoitadas.
- Mostrar capacidade de aprendizaxe progresiva nos estudos, obras e exercicios traballados do programa.
- Actuar en conxuntos con capacidade de adaptarse ao resto de instrumentos e voces.
- Valorarase a asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente a 2 obras ou estudos técnicos.

- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- **3er trimestre**
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- Memorizar e interpretar os textos traballados empregando a medida, articulación e fraseo adecuados a seu contido.
- Interpretar as obras traballadas de acordo cos criterios estilísticos.
- Describir con posterioridade a unha audición os trazos básicos das obras escoitadas.
- Mostrar capacidade de aprendizaxe progresiva nos estudos, obras e exercicios traballados no programa.
- Actuar en conxuntos con capacidade de adaptarse ao resto de instrumentos e voces.
- Valorarase a asistencia continuada ás clases (incluíndo colectivas) e actitude nas mesmas.
- Será imprescindible que o alumno complete o programa correspondente a 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre no superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probos extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.

- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores titores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se

sucedan os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Proponer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxectivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao Profesional 1º Curso

O deseño dos currículos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso e moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desa fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento dunha verdadeira personalidade como interprete.

A educación do músico, tanto interprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última

instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os continidos e os obxectivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas características.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos do curso

- Desenvolver os ataques en legato, picado e portato.
- Práctica e coñecemento das escalas e arpexios. Diferentes ataques, dinámicas e acentuacións.
- Utilizar o peso do brazo.
- Constatar a importancia da calidade do son.
- Continuar o adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Iniciar a práctica de audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Práctica das escalas e arpexios. Diferentes ataques e acentuacións.
- Desenvolvo dos ataques legato, picado e portato.
- Utilización do peso do brazo.
- Constatación da importancia da calidade do son.
- Continuación do adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Iniciación da práctica de audicións críticas.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonata como obra a memorizar.

- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

1º Grao profesional

Obras didácticas:

- Estudos Op.849, Czerny.
- Estudos Op.91, Moszkowsky.

Obras barrocas:

- Invencions a dúas voces, Bach

Obras clásicas:

- Sonatas, Haydn, Mozart, Beethoven.

Obras románticas.

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Albéniz, Falla, etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.

- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 4 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evaluarán aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poderán establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación e o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistirá nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre no superado.

O alumno que ao final do curso nos consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probas extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaxinar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente.

A adaptación dos obxectivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao Profesional 2º Curso

O deseño dos curriculos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso é moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desta fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento duna verdadeira personalidade como interprete.

A educación do músico, tanto intérprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da

técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habitarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contenidos e os obxectivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas carecterísticas.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos do curso

- Desenvolver os ataques en stacatto e martellatto.
- Incrementar a utilización do peso do brazo.
- Mellorar a calidade do son
- Continuar o estudo dos pedais nos diferentes estilos.
- Continuar o adestramento da memoria.
- Continuar a práctica de audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Desenvolvo os ataques en stacatto e martellatto.
- Incremento da utilización do peso do brazo.
- Melloría da calidade do son
- Continuación do estudo dos pedais nos diferentes estilos.
- Continuación do adestramento da memoria.
- Continuación da práctica de audicións críticas.
- Participar en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonata como obra a memorizar.

- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

2º Grao profesional

Obras didácticas:

- Estudos Op. 849, 299,337, Czerny

Obras barrocas:

- Invencións a dúas voces ou tres voces, Bach

Obras clásicas:

- Sonatas y variaciones, Haydn, Mozart, Clementi, Beethoven.

Obras románticas:

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Albéniz, Falla, etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar as obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar as obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.

- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo etc.
- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar as obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 4 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación e o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistirá nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre non superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probos extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.

- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculó e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se

sucedan os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con esixencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente.

A adaptación dos obxectivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao Profesional 3º Curso

O deseño dos currículos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso e moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desa fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento duna verdadeira personalidade como intérprete.

A educación do músico, tanto intérprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última

instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contenidos e os obxectivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas carecterísticas.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos do curso

- Perfeccionar os ataques legato, picado e portato.
- Perfeccionar a utilización do peso do brazo.
- Perfeccionar a calidade do son
- Continuar o estudo dos pedais nos diferentes estilos.
- Continuar o adestramento da memoria.
- Continuar a práctica de audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Perfeccionamento dos ataques legato, picado e portato.
- Perfeccionamento da utilización do peso do brazo.
- Perfeccionamento da calidade do son
- Continuación do estudo dos pedais nos diferentes estilos.
- Continuación do adestramento da memoria.
- Continuación da práctica de audicións críticas.
- Participar en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clavecinística (Scarlatti, Couperin, Soler...) 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonata como obra a memorizar.

- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

3º Grao profesional

Obras didácticas:

- Estudos Op. 299 e 337, Czerny.

Obras barrocas:

- Invencions a tres voces ou Clave ben temperado, Bach.

Obras clavecinísticas:

- Sonatas, Soler.
- Sonatas, Scarlatti.

Obras clásicas:

- Sonatas y variacions, Haydn, Mozart, Clementi, Beethoven.

Obras románticas.

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Prokofiev, Albéniz, Falla, etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.

- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo etc.
- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo. calidade do son...
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 5 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxetivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenrolo da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre non superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probas extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faránlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A via para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencia distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao Profesional 4º Curso

O deseño dos currículos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso é moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desa fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento duna verdadeira personalidade como interprete.

A educación do músico, tanto interprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última

instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e a do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contenidos e os obxetivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas carecterísticas.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos do curso

- Perfeccionar os ataques en stacatto e martelatto.
- Perfeccionar os estudos dos pedais en todos os períodos.
- Incrementar o adestramento da memoria.
- Profundar nas audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Perfeccionamento dos ataques en stacatto e martellatto.
- Perfeccionamento dos estudos dos pedais en todos os períodos.
- Incremento do adestramento da memoria.
- Profundización das audicións críticas.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clavecinística (Scarlatti, Couperin, Soler...) 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonata como obra a memorizar.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, **sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.**

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

4º Grao profesional

Obras didácticas:

- Estudos Op.337 e 740, Czerny.
- Gradus ad Parnassum, Clementi

Obras barrocas:

- Clave ben temperado, Bach.

Obras clavecinísticas:

- Sonatas, Soler.
- Sonatas, Scarlatti.

Obras clásicas:

- Sonatas e Variacions, Haydn, Mozart, Beethoven.

Obras románticas.

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Albéniz, Falla, etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.

- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo etc.
- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular adecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo. calidade do son...
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 5 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exames mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das calificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenvolvemento da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Considéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistirá nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre no superado.

O alumno que ao final do curso nos consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probas extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencia distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente.

A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao profesional 5º Curso

O deseño dos curriculos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso é moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desta fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento duna verdadeira personalidade como interprete.

A educación do músico, tanto interprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da

técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habitarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e a do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contenidos e os obxectivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas carecterísticas.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos do curso

- Perfeccionar todos os tipos de ataques.
- Perfeccionar os estudos dos pedais en todos os períodos.
- Incrementar o adestramento da memoria.
- Profundar nas audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Perfeccionamento de todos os tipos de ataques.
- Perfeccionamento dos estudos dos pedais en todos os períodos.
- Incremento do adestramento da memoria.
- Profundización das audicións críticas.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clavecinística (Scarlatti, Couperin, Soler...) 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos. Aceptarase tamén un só dos movementos da Sonata como obra a memorizar.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

5º Grao profesional

Obras didácticas.

- Estudos Op. 740 e 365, Czerny.
- Gradus ad Parnassum, Clementi.

Obras barrocas.

- Clave ben temperado, Bach.
- Suites, Bach

Obras clavecinísticas:

- Sonatas, Soler.
- Sonatas, Scarlatti.

Obras clásicas:

- Sonatas y variacions, Haydn, Mozart, Beethoven.

Obras románticas.

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Albéniz, Falla, Groba etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.

- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo etc.
- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dicitación, pedalización, fraseo. calidade do son...
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 5 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exames mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das calificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenvolvemento da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación e o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Considéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre no superado.

O alumno que ao final do curso non consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probas extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberán interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxectivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculó e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A via para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.
5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

Grao profesional 6º Curso

O deseño dos currículos dos Graos Elemental e Medio dun ensino instrumental ha de cubrir o periodo de formación máis decisivo da educación dun intérprete. No caso do piano, tanto o carácter de solista que é propio do instrumento como o abundante repertorio de gran factura que esixe o seu estudo, fan aínda máis palpable a evidencia desta afirmación.

O Grao Profesional é o periodo onde o dominio da técnica instrumental debe quedar practicamente resolto, así mesmo, o desenvolvemento das capacidades estéticas, debe chegar a discernir con claridade épocas, autores e estilos básicos dentro dos convenios interpretativos ao uso. É tamén o momento de desenvolver un hábito de estudo suficiente en número de horas, e eficiente en canto á súa distribución e aproveitamento. A música debe entenderse como un modo de expresar dunha parte sentimentos e sensacións, pero tamén, e iso e moi importante, como unha linguaxe, cunha estética e características propias, dentro dos parámetros de temporalidade e espacialidade que lle son connaturais.

Percibir todo isto, implica adoptar un compromiso artístico que, ao termo desa fase, debería ser claro e posibilitar o ulterior desenvolvemento duna verdadeira personalidade como interprete.

A educación do músico, tanto interprete como compositor, debe pasar necesariamente, por unha toma de conciencia da necesidade dunha vagaxe cultural interdisciplinar, e de moitas horas diarias de dedicación ao cultivo da técnica. A formación dun pianista non debe ser insensible a esta realidade, e os Graos Elemental e Profesional teñen como obxectivo conseguir, en última

instancia, sentar as bases sólidas para posibilitar a profundización artística que se reserva ao Grao Superior.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Grao profesional:

- a) Habituar a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música.
- e) Participar en actividades de animación musical e cultural.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical, como parte do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral e a do galego en particular, como medio no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Obxectivos específicos:

- a) Superar con dominio e capacidade crítica os contenidos e os obxectivos formulados nas materias que componen o currículo.
- b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais e as suas carecterísticas.
- c) Utilizar o oído interno como base da afinación e da interpretación musical.
- d) Fomentar unha imaxe axustada das posibilidades e características musicais de cada un.
- e) Compartir vivencias musicais de grupos na aula e fora dela.
- f) Valorar o corpo e a mente para utilizar a técnica e concentrarse na audición e na interpretación.
- g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo.
- h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento.
- i) Adquirir e aplicar os reflexos necesarios para resolver eventualidades na interpretación.
- j) Cultivar a improvisación e a trasposición.
- k) Interpretar individualmente ou en grupo obras escritas en todas as linguaxes musicais.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

Obxectivos

- Perfeccionar todos os tipos de ataques.
- Perfeccionar os estudos dos pedais en todos os períodos.

- Incrementar o adestramento da memoria.
- Profundar nas audicións críticas.
- Tocar en público.

Contidos

- Consolidación dos contidos do curso anterior.
- Perfeccionamento de todos os tipos de ataques.
- Perfeccionamento dos estudos dos pedais en todos os períodos.
- Incremento do adestramento da memoria.
- Profundización das audicións críticas.
- Participación en audicións públicas.

Contidos mínimos

- O alumno interpretará polo menos 3 estudos, 1 obra barroca, 1 obra clásica, 1 obra romántica e 1 obra moderna.
- Polo menos **interpretaranse 3 obras de memoria**, podendo ser unha delas un só dos estudos.
- O alumno tocará polo menos unha vez en público durante o curso, **sempre coa autorización previa do profesor, actividade que forma parte do proceso de avaliación.**
- ***Por ser o último curso de Grao medio os alumnos ofrecerán un recital de memoria, de media hora de duración, con polo menos 3 obras do repertorio do curso.***

Recursos didácticos

Para o cumprimento da programación de cada curso, o profesor poderá utilizar o material didáctico que estime oportuno.

Lista de obras *orientativa* do nivel esixido

Importante:

Poderán interpretarse outras obras de equivalente dificultade.

6º Grao profesional

Obras didácticas:

- Estudos de virtuosismo e estudos para a man esquerda, Moszkowsky.
- Estudos sobre Paganini, Schumann.
- Estudos Op.740 e 363, Czerny.
- Estudos, Casella.
- Estudos, Chopin
- Gradus ad Parnassum, Clementi.
- Estudos, Scriabin.

Obras barrocas:

- Clave ben temperado, ou Suites, Bach.
- Suites, Haendel.

Obras clásicas:

- Sonatas y variaciones, Haydn, Mozart, Beethoven.

Obras románticas:

- Obras de Schubert, Chopin, Schumann, Liszt, etc.

Obras modernas:

- Obras de Debussy, Ravel, Albéniz, Falla, Groba, Bartok etc.

Criterios de avaliación

1er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.

- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización fraseo.
- Será imprescindible que o alumno complete 3 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

2º trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar os obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo etc.

- Será imprescindible que o alumno complete 2 obras ou estudos técnicos.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.

3er trimestre

- Utilizar o esforzo muscular edecuado ás esixencias da execución.
- Demostrar o dominio técnico e musical na execución do repertorio traballado.
- Demostrar sensibilidade auditiva no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a modos de ataque e execución, e no uso do pedal e nas cuestións dinámicas, con atención a calidade do son.
- Interpretar as obras esixidas en cada curso segundo o programa.
- Interpretar de memoria con fluidez, seguridade e control.
- Resolver con autonomía os problemas técnicos e de interpretación que poidan presentarse nas partituras: dixitación, pedalización, fraseo. calidade do son...
- Será imprescindible que o alumno complete 3 estudos técnicos e 4 obras.
- O alumno interpretará de memoria como mínimo 1 obra.
- Será imprescindible que o alumno toque polo menos unha vez en público durante o curso.
- Demostrar autonomía no emprego dos recursos técnicos adquiridos en cursos anteriores.
- Demostrar criterios de interpretación persoais en coherencia co estilo e a época.
- Afrontar un recital como solista.

- Ser capaz de efectuar unha autocrítica madura do propio rendemento interpretativo en función do esforzo realizado e do estudo.
- Prepararse para facer unha posible proba de acceso ao Grao Superior.

Procedementos de avaliación

Nos Graos elemental e profesional, os profesores evalúan aos seus alumnos tendo en conta os obxetivos e os criterios de avaliación establecidos na programación e no currículo.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como a súa asistencia e actitude.

Partindo da avaliación continua os profesores poden establecer probas de avaliación:

- **Avaliación puntual.** O profesor poderá realizar exámes mensuais, trimestrais ou con calquera outra periodicidade como ferramenta de avaliación. Se valorará o rendemento do alumno así como a calidade e cantidade de traballo presentada.
- **Audicions.** O profesor valorará o comportamento do alumno nas audicions ou concertos programados polo departamento.

A cualificación final non será a media das cualificacións parciais. Esta cualificación final será a que teña en conta o desenvolvemento da capacidade do alumno durante o curso, significará o nivel de preparación o grao de madurez que este leva, para facerlle fronte ao curso seguinte.

Os resultados das avaliacións expresaranse mediante a escala numérica de 1 a 10 sen decimais.

Consedéranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a 5, e negativas, as inferiores a 5.

Perda da avaliación continua

O proceso de aprendizaxe artístico nos niveis elemental e profesional require un seguimento constante por parte do profesor e polo tanto a asistencia regular ás clases.

A comisión de coordinación pedagóxica acordou que o número máximo de faltas sen xustificar serán de catro clases na asignatura de Piano, que levará á perda do dereito a avaliación continua.

Os alumnos que perdan dito dereito, terán que someterse a un exame, ao que será convocado polo profesor. Consistira nos seguintes puntos, tendo en conta os contidos xerais do curso reflectidos na programación:

1. O alumno deberá interpretar o programa esixido dende o momento no que perdeu o dereito a avaliación continua.
2. Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxetivos programados para cada curso.
3. No caso de que o alumno non tocara en público o número de veces esixidos na programación, o fará diante de quen o profesor estime oportuno.

Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación trimestrais

Farase a recuperación na propia clase. O profesor fixará unha data para facer o exame de recuperación cos mesmos contidos que os do trimestre no superado.

O alumno que ao final do curso nos consiga acadar unha cualificación positiva, terá dereito a presentarse ás **probos extraordinarias de setembro**.

Probos extraordinarias de setembro

A proba extraordinaria de setembro consistirá:

- 1) Os alumnos deberá interpretar o programa completo esixido nos contidos mínimos.
- 2) Avaliarase a corrección técnica e estilística das obras interpretadas así como o grao de cumprimento dos obxetivos programados no curso.
- 3) Os criterios de avaliación son os mesmos que figuran para os tres trimestres do curso correspondente. (Consultar programación)

Medidas de recuperación para cursos pendentes

O alumno que teña un curso pendente, matricularase do curso seguinte ademais do curso pendente. A recuperación da materia deberá realizarse na clase do curso seguinte.

Mentres non alcance os niveis esixidos e teña superado o curso pendente, non poderá acadar unha calificación positiva no curso superior.

Criterios para a ampliación de matrícula

Para que un alumno lle sexa concedida a ampliación de matrícula, terá que ser co beneplácito de todos os profesores que lle están a impartir as distintas materias.

No Departamento de Piano, os profesores tutores, informarán os demais profesores dentro do primeiro trimestre, e faranlles un exame para avaliar os contidos propios do curso a superar. Dito exame será similar ao que aparece no apartado referido a perda da avaliación continua. O alumno deberá

demostrar que domina os contidos do curso no que se matriculou e terá que mostrar o grao de aptitudes e capacidade para superar o seguinte.

Atención a diversidade

O alumnado do Conservatorio habitualmente está dentro dun nivel sociocultural e económico medio alto, cunha grande capacidade de traballo pois ten que compaginar os estudos de música cos de ensinanza xerais. As motivacións para estudar no Conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretenemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Entón, teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A via para o tratamento da diversidade é a Adaptación Curricular, conxunto de accións dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado. Dependendo das circunstancias que se presentan na aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico, que ofrezan unha gama ampla de actividades didácticas que respondan os diferentes graos de aprendizaxe.
2. Variacións da metodoloxía para adaptala ás necesidades de cada alumno.
3. Propoñer actividades de traballo diferenciadas. O profesor fará unha análise dos contidos da materia e preparará actividades con distinto nivel de dificultade que permitan tratar estes mesmos contidos con existencias distintas.
4. Organizar o traballo de forma flexible e con ritmos distintos de aprendizaxe.

5. Acelerar ou frear o ritmo de introducción de novos contidos adaptándose ao alumno individualmente. A adaptación dos obxetivos e por tanto dos contidos terá que respetar os mínimos esixibles fixados na programación.

ENFOQUE METODOLÓXICO

A base metodolóxica dos ensinos artísticos instrumentais, é a do método individualizado: as estratexias pedagóxicas deben ser flexibles e estruturadas de forma independente para cada alumno, de acordo coas súas características físicas, psíquicas, artísticas etc. Se os obxectivos e contido básicos son comúns, os métodos para alcanzalos deben ser deseñados en función da individualidade de cada alumno, e modificados de forma permanente para tentar desenvolver o potencial de cada alumno no seu máis alto grao, desde un punto de vista instrumental, creativo e artístico.

PROCEDEMENTOS PARA A EVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interés no estudo do instrumento, etc.

Comentásenlle regularmente as audicións realizadas polos alumnos, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento:

material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado (pianos de cola en número suficiente e aulas con dous pianos), mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores etc ... En definitiva os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos profesores e alumnos levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón soamente de forma teórica.

DESENVOLVEMENTO E RESULTADOS DÁ PROGRAMACIÓN

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc.

Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución.

Así mesmo, tentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

A clase colectiva

A clase colectiva non substitúe á clase individual, senón que é un complemento da mesma e un punto importante para enriquecer o seu proceso formativo.

O feito de contar cun grupo de alumnos é importante para promover unha actitude dinámica, participativa e creativa buscando resultados enmediatos dentro da clase.

A inclusión de clases colectivas no currículo de piano, permite ao alumno participación en actividades camerísticas no marco do Conservatorio que de outro xeito non tería a ocasión de traballar ata o grao profesional.

Os alumnos asisitirán a unha clase colectiva semanal dunha hora de duración.

Curso 1º

Obxectivos

- Tocar en grupo con capacidade de escoitar aos demais ao mesmo tempo que se toca.
- Desenvolver o sentido rítmico.
- Desenvolver o sentido melódico.
- Comenzar a ler a primeira vista.
- Iniciarse na improvisación como medio a través do que conocer a topografía do teclado e desinhibirse ante o instrumento.
- Potenciar a creatividade, a musicalidade e espontaneidade, buscando un resultado artístico en todas as actividades levadas a cabo na clase.

- Fomentar a socialización entre os alumnos, apreciando todo o que se pode aprender dos compañeiros..

Contidos

- Improvisación de pequenas melodías e acompañamentos.
- Interpretación dalgunhas obras de piano que de estean estudando durante o curso.
- Lectura a vista de obras ó fragmentos sixelos.
- Visionado e escoita de gravacións de grandes interpretes en Cd e DVD.
- Escoita da partitura a través do oído interno.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais.
- Organización do estudo.
- Actividades de relaxación física e mental.
- Comunicación: falar e pensar.

Curso 2º

Obxectivos

- Desenvolver a capacidade de socialización a través da música e da práctica musical en conxunto.
- Fomentar a capacidade de escoita e autoaudición.
- Desenvolver a creatividade musical a través da improvisación e composición de motivos musicais, cancións, células rítmicas, efectos sonoros, grafía non tradicional, etc.
- Adquirir o hábito de ler a primeira vista.
- Adquirir unhas nocións dos distintos períodos da música clásica e dos seus principais representantes de música para tecla.

- Achegarse a tipos de música non habituais nas clases individuais. Traballar en grupo en aspectos importantes para o estudo do instrumento, talles como dixitación, memorización ou análise formal sinxelo de partituras.

Contidos

- Realización de exercicios ao piano adaptados ao nivel, nos que sexa necesaria a práctica grupal, talles como pezas do repertorio a catro mans, a dous pianos ou adaptacións para a participación do número de alumnos necesario.
- Fomento da capacidade de escoita a través de prácticas grupales nas que sexa necesaria unha coordinación rítmica, dinámica, de fraseo e na que se busca un resultado sonoro específico.
- Desenvolvemento das devanditas capacidades a través da audición de obras ou fragmentos que cada un dos membros da clase tocará de forma individual, dando lugar ao desenvolvemento do sentido crítico co fin de mellorar.
- Práctica de actividades nas que a partir dunhas pautas previas dadas como tonalidade, compás, etc. Os alumnos teñan que improvisar ou elaborar algún tipo de material musical, como melodías, patróns rítmicos, etc.
- Lectura a vista de exercicios de dificultade progresiva, a unha ou a dúas claves. Primeiro en valores longos e nun ámbito reducido e aumentando aos poucos a dificultade rítmica e a extensión no teclado.

- Adquirir unhas nocións básicas da historia da música e os seus períodos, a través de gravacións das obras pianísticas dos autores máis representativos, así como de breves explicación teóricas.
- Presentación das novas grafías da música para piano do século XX e experimentación sonora, xestual e musical co devandita linguaxe.
- Realización de exercicios illados e adaptados ao nivel para traballar cuestións de dixitación, memorización ou análise formal de partituras sinxelas.

Curso 3º

Obxectivos

- Facer música.
- Oír música.
- Comprender a música.
- Estudar música.

Contidos

- Improvisación de pequenas melodías e acompañamentos.
- Interpretación dalgunhas obras de piano que se estean estudando durante o curso.
- Lectura a vista de obras ó fragmentos sinxelos.
- Visionado e escoita de gravacións de grandes intérpretes en CD e DVD.
- Escoita da partitura a través do oído interno.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais.
- Organización do estudo.
- Actividades de relaxación física e mental.
- Comunicación: falar e pensar.

Curso 4º

Obxectivos

- Analizar as obras máis características do programa de cada alumno, en especial a sonata ou sonatina clásica e a obra barroca; posta en común en equipo e relación dunha mesma forma nas diferentes obras dos alumnos.
- Lectura a vista, individual ou en grupo.
- Improvisar ao piano, en duo, a partir de determinados patróns rítmicos e armónicos sinxelos.
- Tocar en grupo, respetando o traballo dos integrantes do grupo e buscando a calidade sonora e musical.
- Coñecer ben o seu instrumento: anatomía do piano, funcionamento, recursos sonoros e antecesores do piano.
- Descubrir paulatinamente mediante audicións e videos, o repertorio pianístico ao longo da historia do instrumento, coñecendo os diferentes estilos e épocas.
- escoitar, ver e comprender diferentes pianistas, e fomentar a escoita de música clásica.

Contidos

- Realización de exercicios ao piano adaptados ao nivel, nos que sexa necesaria a práctica grupal, talles como pezas do repertorio a catro mans, a dous pianos ou adaptacións para a participación do número de alumnos necesario.

- Fomento da capacidade de escoita a través de prácticas grupales nas que sexa necesaria unha coordinación rítmica, dinámica, de fraseo e na que se busca un resultado sonoro específico.
- Desenvolvemento das devanditas capacidades a través da audición de obras ou fragmentos que cada un dos membros da clase tocará de forma individual, dando lugar ao desenvolvemento do sentido crítico co fin de mellorar.
- Práctica de actividades nas que a partir dunhas pautas previas dadas como tonalidade, compás, etc. os alumnos teñan que improvisar ou elaborar algún tipo de material musical, como melodías, patróns rítmicos, etc.
- Lectura a vista de exercicios de dificultade progresiva, a unha ou a dúas claves. Primeiro en valores longos e nun ámbito reducido e aumentando aos poucos a dificultade rítmica e a extensión no teclado.
- Adquirir unhas nocións básicas da historia da música e os seus períodos, a través de gravacións das obras pianísticas dos autores máis representativos, así como de breves explicación teóricas.
- Presentación das novas grafías da música para piano do século xx e experimentación sonora, gestual e musical co devandita linguaxe.
- Realización de exercicios illados e adaptados ao nivel para traballar cuestións de dixitación, memorización ou análise formal de partituras sinxelas.

ACTIVIDADES CULTURAIS DE DE PROMOCIÓN.

Cada profesor programará unha audición de alumnos en cada trimestre. A asistencia a estas audicións sería recomendable para todos os alumnos matriculados na especialidade. No presente curso, como expúxose na memoria do ano 2010-2011, o departamento non organizará ningún tipo de curso ou clase maxistral. O resultado destas audicións, formará parte dos elementos avaliados, ao ser, o tocar en público, uns dos puntos incluídos nos obxectivos e contidos de todos os cursos.

ANEXO:

Probas de acceso

(Decretos: 198/2007 do 27 de setembro; 203/2007 do 27 de setembro)

2º de Grao elemental. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar dous obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- Realización de unha proba de lectura a primeira vista, proposta polo tribunal.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba de linguaxe musical**, debendo consultar para iso a programación propia da materia.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo)

- O piano, Tchokov-Gemiu.
- Cadernos de Adriana, García Abril.
- Cantos de España, Nömar.
- Sete Xoguetes, Groba.
- 15 pezas Infantís, Durán.
- Meu primeiro libro de piano, Lemoine.
- Estudos Op.599, Czerny.
- Os cinco dedos, Czerny.
- Mkrokosmos Vol.1, a partir do nº 17, Bartok.
- Album da mocidade, Schumann.
- Metodo para piano, Bastien.
- Pequenos canons, Pozzoli.

Criterios de avaliación.

- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade, dominio técnico das dificultades técnicas, correcta posición ante o piano e control da situación, atendendo a calidade do son.

3º de Grao elemental. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar dous obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- Realización de unha proba de lectura a primeira vista, proposta polo tribunal.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba de linguaxe musical**, debendo consultar para iso a programación propia da materia.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo)

- Ana Magdalena Bach.
- Estudos Op. 150, Kohler.
- Estudos Op. 151, Kohler
- For Children, Bartok.
- Estudos, Burgmuller.
- Pezas infantís, Durán.
- Sete Xoguetes, Groba.
- Metodo Ruso, Nikolaiev.
- O piano, Tchovov-Gemiu.

- Album da mocidade, Schumann.
- Sonatinas de Diabelli, Clementi, Beethoven etc.
- Pezas para nenos, Kabalevski.

Criterios de avaliación.

- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade, dominio técnico das dificultades técnicas, correcta posición ante o piano, control da situación, atendendo a calidade do son.

4º de Grao elemental. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar dous obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- Realización de unha proba de lectura a primeira vista, proposta polo tribunal.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.

- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba de linguaxe musical**, debendo consultar para iso a programación propia da materia.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras didácticas:

- Estudos op. 100, Burgmuller.
- Estudos Op. 849, Czerny.
- Estudos Op.100, Bertini.
- Estudos Op. 37, Lemoine.

Obras barrocas:

- Pequenos preludos, Bach.

Obras clásicas:

- Sonatinas de Beethoven, Diabelli, Clementi, etc.

Obras Románticas:

- Álbum de nenos, Tchaikowsky.
- Album da mocidade, Schumann
- Valses, Schubert.

Obras modernas:

- Pezas infantís; Shostakovich.
- Pezas infantís, Prokofiev.
- Pezas infantís, Casella.
- 5 dedos, Stravinsky.

Criterios de avaliación.

- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade, dominio técnico das dificultades técnicas, correcta posición ante o piano, atendendo a calidade do son.

1º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba de linguaxe musical**, debendo consultar para iso a programación propia da materia.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obra barrocas:

- Invencions a dúas voces Bach.
- Pequenas fugas BWV 952, 953, 961, Bach
- Preludos con fuguetta BWV. 902, 902a 899, 900, 895, Bach

Obras clásicas:

- Sonatinas de Diabelli, Clementi (excepto a nº 1) Beethoven (excepto a nº 5).
- Sonatas, Haydn.
- Valses, Beethoven.

Obras románticas:

- Álbum da mocidade, Schumann.
- Romanzas sen palabras, Mendelssohn.
- Pezas líricas, Grieg.

Obras modernas:

- Mikrokosmos vol 3 nº 69, Bartok. Mikrokosmos vol. 4 nº 97, Bartok.
- Pezas infantís, Casella.
- For children, Bartok
- O pequeno negro, Debussy.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos:

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes.

- Mostrar un suficiente control da memoria
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

2º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba teórico-práctica** para valorar os coñecementos dos cursos anteriores, debendo consultar para iso as programacións das materias.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras barrocas:

- Invencions a dúas voces, Bach

Obras clásicas:

- Sonatina nº 1, Variacions, Sonatas, Escocesas de Beethoven.
- Sonatas, variacions, Andantino KV. 236 de Mozart.
- Sonatas de Clementi.
- Sonatas de Haydn.

Obras románticas:

- Preludos de Chopin. (un).
- Mazurcas de Chopin.
- Pezas Op.72 de Mendelssohn.
- Romanzas sen palabras de Mendelssohn.
- Esceas de nenos Op. 15 de Schumann.

Obras modernas:

- Preludios Op. 34 de Shostakovich.
- Children`s Corner de Debussy.
- Follas de album de Albéniz.
- Danzas españolas de Granados.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos :

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e

xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes e oitavas.

- Mostrar un suficiente control da memoria.
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

3º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba teórico-práctica** para valorar os coñecementos dos cursos anteriores, debendo consultar para iso as programacións das materias.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras barrocas:

- Invencións a dúas ou tres voces, Bach.

Obras clásicas:

- Sonatas de Haydn.
- Sonatas, Variacions, Fantasía KV 397 de Mozart.
- Sonatas e Variacions de Beethoven
- Sonatas de Clementi.

Obras románticas:

- Mazurcas, Preludios, Nocturnos, Valses de Chopin.
- Momentos Musicais de Schubert.
- Romanzas sin palabras de Mendelssohn.

Obras modernas:

- Arabesca 1 de Debussy.
- Preludios de Debussy.
- Preludios Op.34 de Shostakovich.
- Danzas españolas de Granados.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos:

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes e oitavas.

- Mostrar un suficiente control da memoria
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

4º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba teórico-práctica** para valorar os coñecementos dos cursos anteriores, debendo consultar para iso as programacións das materias.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras barrocas:

- Invención a tres voces ou Clave ben temperado, Bach.

Obras clásicas:

- Sonatas, variacions de Mozart.
- Sonatas de Haydn.
- Sonatas, variacions de Beethoven.

Obras románticas:

- Valses, Nocturnos, Preludios de Chopin.
- Momentos Musicais de Schubert.
- Arabesca Op.18 de Schumann.

Obras modernas:

- Visions Fuxitivas de Prokofiev. (unha)
- Preludes de Debussy.
- Suite española de Albéniz.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos :

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes e oitavas.

- Mostrar un suficiente control da memoria
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.

- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

5º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba teórico-práctica** para valorar os coñecementos dos cursos anteriores, debendo consultar para iso as programacións das materias.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras barrocas:

- Clave ben temperado de Bach.

Obras clásicas:

- Sonatas, Variacions de Mozart.
- Sonatas de Haydn.
- Sonatas, Variacions de Beethoven.

Obras románticas:

- Impromptus Op.90 e Op. 142 de Schubert.
- Nocturnos de Chopin.
- Esceas do Bosque Op.82 de Schumann.

Obras Modernas:

- Contos da Avoa Op.31 de Prokofiev.
- Preludes de Rachmaninov.
- Danzas Xitanas de Turina.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos :

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes e oitavas.

- Mostrar un suficiente control da memoria
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

6º de Grao profesional. Acceso

- Os aspirantes deberán interpretar tres obras completas de libre elección podendo ser unha delas un estudo. No caso de que unha obra teña varios movementos, deberánse interpretar todos.
- É obrigatorio a interpretación dunha das obras de memoria.
- Os aspirantes presentaranse ás probas con partituras orixinais.
- Ademais o aspirante achegará dous xogos de fotocopias para o tribunal.
- O aspirante deberá presentar no momento do exame o DNI ou documento acreditativo.
- Recórdase a todos os aspirantes que deben realizar tamén unha **proba teórico-práctica** para valorar os coñecementos dos cursos anteriores, debendo consultar para iso as programacións das materias.

Lista orientativa de obras. (Aceptarase calquera outra obra de similar dificultade e estilo).

Obras barrocas:

- Clave bien temperado, Suites, Toccatas de Bach.
- Suites de Händel.

Obras clásicas:

- Sonatas, variacions de Mozart.
- Sonatas de Haydn.
- Sonatas, variacions de Beethoven.

Obras románticas:

- Polonesas, Impromptus de Chopin.
- Pezas do Op.76 de Brahms.
- Una das Rapsodias Op.79 de Brahms.

- Papillons Op.2 de Schumann.

Obras modernas:

- Preludes de Debussy.
- Sonatina de Bartok
- Momentos Musicales, Preludios de Rachmaninov.
- Cancions e danzas de Mompou.
- Barcarolas de Faure.

Criterios de avaliación.

Deberase mostrar unha suficiente madurez técnica e musical, que permita cursar os estudos de Grao Profesional de acordo cos seguintes criterios:

- Mostrar unha posición ante o piano correcta, que permita controlar as dificultades mecánicas do instrumento.
- Demostrar un grao suficiente de dominio técnico que permita superar as dificultades do repertorio tendo en conta os seguintes elementos :

Igualdade e independencia de dedos. Coordinación entre ambas as mans. Pasaxes con paso de pulgar: escalas e arpexios. Técnica das notas dobres e xogo polifónico. Técnica de extensión. Uso da muñeca, antebrazo e brazo: execución de acordes e oitavas.

- Mostrar un suficiente control da memoria.
- Interpretar as obras empregando a medida, valance sonoro, articulación e fraseos adecuados ao seu contido.
- Interpretar as obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, referente a fraseo, pedais e dinámica.
- Interpretar con seguridade e control da situación, atendendo a calidade do son.

Premios fin de grao:

Revísada a orde do 10 de marzo de 2009 que regula os premios fin de grao, decídese que a proba correspondente ao Departamento de Piano sexa a interpretación **de memoria**, de dúas obras de diferentes estilos, elixidas libremente polos aspirantes. (O Tribunal resérvase o dereito de escoitar o programa completo ou só unha parte, dependendo da súa duración).

Criterios de avaliación.

Para a concesión do **premio fin de grao na especialidade de piano**, deberase demostrar un sobresaínte grao no dominio técnico e musical no repertorio presentado, de acordo cos parámetros seguintes:

- Utilizar o esforzo muscular con control e adecuación ás esixencias do repertorio executado.
- Demostrar unha sensibilidade auditiva refinada no uso das posibilidades sonoras do piano no relativo a tipos de ataques, utilización dos pedais e control dinámico, con especial énfase na calidade do son.
- Interpretar o repertorio con fluidez, seguridade e autocontrol en relación co uso da memoria.
- Resolver con autonomía e alto grao de virtuosismo os problemas técnicos que se presenten nas obras: independencia dos dedos, notas dobres, técnicas de muñeca, brazo e antebrazo, xogo polifónico, técnicas do paso do pulgar, etc
- Demostrar criterios interpretativos persoais, cun alto grao de madurez artística, en coherencia cos diferentes estilos interpretados, e con fidelidade ao texto e ás convencións interpretativas da época.
- Demostrar un notable grao de madurez para interpretar un repertorio como solista.

-Demostrar a capacidade real de realizar estudos de grao superior, e o talento para unha posible carreira musical como profesional.

Marco legal:

- Decreto 253/1993 do 29 de xullo.
- Real Decreto 756/1992 do 26 de xuño.
- Lei orgánica de Educación 2/2006 do 3 de maio.
- Orde do 14 de abril de 2005.
- Circular 9-2007.
- Decreto 198-2007 do 27 de setembro.
- Decreto 203-2007 do 27 de setembro.
- Real decreto 1577-2006 de 22 de decembro.